

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

Valtioneuvoston päätös strategisen tutkimuksen teema- alueista ja painopisteestä vuodelle 2022

Valtioneuvoston yleisistunto 23.9.2021

Strategista tutkimusta rahoitetaan momentilta 29.40.54. (Strateginen tutkimusrahoitus). Myöntövaltuudeksi vuodelle 2022 on esitetty 55,631 miljoonaa euroa. Strategisen tutkimuksen myöntövaltuutta ja määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston päättämien teema-alueiden ja painopisteiden mukaisesti strategiseen tutkimukseen. Strategisella tutkimuksella tarkoitetaan pitkäjänteistä, ongelmakeskeistä ja tieteellisesti korkeatasoista yhteiskuntapolitiikkaa ja yhteiskunnan toimintojen kehittämistä palvelevaa tutkimusta, jonka tarkoituksena on löytää ratkaisuja merkittäviin yhteiskunnan haasteisiin ja ongelmiin.

Saatuaan strategisen tutkimuksen neuvoston aloitteen valtioneuvosto on päättänyt Suomen Akatemiasta annetun lain 5b §:n nojalla strategisen tutkimuksen teema-alueista ja painopisteistä vuodelle 2022. Teema-alueet ovat:

- Lapset ja nuoret – hyvinvoivat tulevaisuuden tekijät
- Turvallisuus ja luottamus algoritmien aikakaudella

Läpileikkaava painopiste on: Yhdenvertaisuus

Lapset ja nuoret – hyvinvoivat tulevaisuuden tekijät -teemassa keskitytään lapsiin ja nuoriin yhteiskunnan jäseninä sekä tulevaisuuden tekijöinä ja etsitään tutkimuksen avulla ratkaisuja, joilla turvata kaikkien lasten ja nuorten yhtäläiset mahdollisuudet hyvään elämään sekä turvalliseen kasvuun ja kehitykseen. Lasten ja nuorten hyvinvointi on polarisoitunut. Vaikka suurimmalla osalla lapsista ja nuorista menee hyvin, niin osa voi huonosti. Kriisitilanteet kärjistävät polarisoitumista ja haitalliset seuraukset kasautuvat – rakenteellinen syrjintä lisää tilannekohtaista haavoittuvuutta. Teeman tavoitteena on luoda monitieteisen ja vuorovaikutteisen tutkimuksen keinoin laaja-alaista tietoperustaa, jolla voidaan tukea lasten ja nuorten kehitystä monipuolisiksi ja tulevaisuuteen luotaviksi toimijoiksi heidän omista lähtökohdistaan käsin. Teemassa etsitään tutkimukseen perustuvia ratkaisuja hyvinvointierojen kaventamiseksi ja eriarvoisuuden ehkäisemiseksi.

Turvallisuus ja luottamus algoritmien aikakaudella -teemassa keskitytään turvallisuuteen ja luottamukseen informaatioteknologioiden ja hybridivaikuttamisen maailmanajassa. Perinteisempien turvallisuusuhkien ohella niin digitalisaation ja teknologisen kehityksen luomat uhat ja mahdollisuudet kuin erilaiset kriisit luontokadosta ilmastonmuutokseen, finanssikriiseihin ja valtapoliittisiin konflikteihin muokkaavat toimintaympäristöä ennakoimattomin tavoin. Ihmisten luottamus toisiinsa, julkiseen valtaan ja hyvinvointivaltioon turvaverkkoineen sekä prosessien toimintaan ovat demokraattisen yhteiskunnan keskeisiä vahvuuksia, joita muutostekijät haastavat. Mitä paremmin muutoksia ja niiden dynamiikkaa ymmärretään, sitä paremmin voidaan sekä torjua niiden mukanaan tuomia turvallisuusuhkia että jäsentää uusien mahdollisuuksien kirjoa.

Teemassa rakennetaan monitieteisen ja vuorovaikutteisen tutkimuksen keinoin laaja-alaista tietoperustaa ja asiantuntijuutta luottamusta horjuttavien turvallisuusuhkien tunnistamiseksi ja torjumiseksi sekä kriisinhallinnan ja selviytymiskyvyn vahvistamiseksi. Muutostekijöiden toimintalogiikan ja keskinäisriippuvuuksien kokonaisvaltainen ymmärtäminen tukee riskienhallintaa ja mahdollistaa uudenlaisia tutkimukseen perustuvia, kestäviä ratkaisuja valmiuksien parantamiseksi.

Pääministeri

Sanna Marin

Alivaltiosihteeri

Timo Lankinen